

A İZ ARA TIRMALARINDA BA LAMSAL SÖZLÜK VE D Z N KULLANIMI**dris Nebi UYSAL*****ÖZET**

Bu yazıda ba lamsal sözlük ve dizin çalı malarının a ız ara tırmalarındaki önem ve gereklili i üzerinde durulmaktadır. Ba lam kısaca bir ö enin bulundu u ortam demektir ve anlam belirsizli ini gidermede büyük önem ta ır. Ba lamsal sözlük ve dizinler sözcü ün ba lamı dikkate alınarak hazırlanır. Ba lamsal sözlük, sözcüklerdeki anlamsal zenginli i ortaya çıkarırken ba lamsal dizin sözcük ve eklerin ba lam içindeki i levlerinin belirlenmesine yardımcı olur. A ızlar için hazırlanan sözlük ve dizinlerde ba lamın dikkate alınması, a ızlardaki anlamsal zenginlikle i levsel çe itlili in ortaya çıkarılmasını sa layacaktır. Sözcüklerin geçi sıklı ını da gösteren bu çalı malar; onların ba lama göre kazandı ı anlam de erlerinin belirlenmesini, bunlardan yazı diline göre farklılık gösterenlerin tespit edilerek a ız sözlüklerine alınmasını, yaygın olanların ölçünlü dilin sözlü üne dâhil edilmesini sa layacak ve Türkçenin söz varlı ına büyük katkı yapacaktır. Ayrıca bu sözlük ve dizinler, a ız ara tırmalarının sa lıklı bir zeminde yapılmasına yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: A ız Sözlükleri, Ba lam, Ba lamsal Sözlük, Ba lamsal Dizin.

USAGE OF CONTEXTUAL DICTIONARY AND CONCORDANCE IN DIALECT RESEARCHES**ABSTRACT**

This article, focuses on the importance and necessity of contextual dictionary and concordance in dialect researches. The context is briefly an environment in which an item occurs and carries tremendous importance in disambiguation of meanings. Contextual dictionaries and concordances are prepared by considering the context of word. While contextual dictionary brings out the semantic richness in the words, concordance helps understanding the function of words and affixes in a context. So in dictionaries and indexes prepared for dialects the context should be taken into account. This approach provides bringing out of semantic and functional richness in dialects. These studies giving the frequency rates of words contributes to dictionary of Turkey Turkish dialects and Turkish's vocabulary. Besides, these dictionaries and indexes help carrying out the dialect researches more reliably.

Keywords: Dialect Dictionaries, Context, Contextual Dictionary, Concordance.

* Bu çalı ma, 27-29 Ekim 2011 tarihleri arasında Edirne'de düzenlenen 4. Uluslararası Türkiye Türkçesi A ız Ara tırmaları Çalı tayı'nda sunulmu bildirinin gözden geçirilmi ve düzenlenmi hâlidir.

** Yrd. Doç. Dr., Karamano lu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Karaman - TÜRK YE, E-posta: uysal_idris@hotmail.com.

SORUN

Türkiye Türkçesi a ızları üzerine yapılan çalı malar, genellikle dil bilgisi incelemesi, metinler ve sözlük bölümlerinden olu maktadır. Bu çalı malarda dikkati çeken en önemli husus, incelemelerin dil bilgisi özellikleri üzerinde yo unla ması, buna kar ın sözlük bölümlerinin yeterince ve/ya ayrıntılı olarak ele alınmayı ıdır. Türkiye Türkçesi a ızlarını konu edinen eserlerde en sık kar ıla ılan sözlükler “seçme sözlere dayalı tanıklı sözlük”lerdir (Akar 2009: 7). Derlenen metinlerin söz varlı ıyla sınırlı kalan bu sözlüklerin olu umunda ise ara tırmacının metinlerdeki sözcüklerle ilgili kanaati önemli rol oynamaktadır. Demir (1999: 68-69) ve Akar (2009: 8-9)’ın gerekçeleriyle belirtti i gibi bu yolla hazırlanan a ız sözlükleri, yöntem açısından günümüz sözlük olu turma tekniklerinden hayli uzaktır. Nitelikli, i levsel ve zengin içerikli bir a ız sözlü ü ortaya koyabilmek için modern dil biliminin sözcü ü ba lamıyla birlikte ele alan yakla ımı esas alınmalı, sözcü ü a ızdaki biçim ve anlamıyla gösteren ba lamsal sözlük ve dizin çalı malarına yer verilmelidir. Anlam-ba lam ili kisi üzerine kurulan bu incelemeler, sözcüklerdeki anlam zenginli inin ortaya çıkarılmasına, bütünü olu turan parçaların birbirleriyle olan ili kilerinin görülmesine imkân tanıyacaktır. Ayrıca bu yolla hazırlanan dizinler, ara tırmacılara dil bilgisi incelemelerini yapma konusunda kolaylık sa layacaktır.

BA LAM, BA LAMSAL SÖZLÜK VE D Z N

Birbiriyle ili kili olan bu iki kavramı açıklamaya geçmeden önce *ba lam* terimini izah etmekte fayda vardır. *Ba lam*, dil biliminin üzerinde durdu u temel kavramlardan biri olup kısaca “bir ögenin bulundu u ortam”ı (Dash 2008: 22) anlatmaktadır. Burada öge olarak belirtilen, konumuz gere i sözcük/sözcük öbe idir. Miller ve Leacock (Akt. Dash 2008: 4), bir sözcü e anlam vermede önemli gördükleri ba lamı, (*yakın*) çevresel *ba lam* (local context) ve tematik *ba lam* (topical context) olmak üzere iki ba lıkta incelemi lerdir. Buna göre (*yakın*) çevresel *ba lam* sözcü e anlam veren yakın çevreyi, bir ba ka deyi le sözcükten önce ve sonra gelen birimleri ifade eder. Ara tırmacılara göre çevreyle birlikte sözcü ün yapısı ve kökeni de anlamı belirlemede etkilidir. Bu yakla ım bir sözcü ü anlamlandırmada yetersiz kaldı ı takdirde sözcü ün yer aldı ı metnin konusuna bakılır. Zira konu, sözcü ün anlamını belirginle tirebilecek bir ba ka unsurdur. Konuya ba lı olarak ortaya çıkan bu anlam, sözcü ün tematik *ba lamıyla* ilgilidir. Ancak Dash (2008: 21-31), bir sözcü ü Miller ve Leacock tarafından geli tirilen bu iki ba lama göre anlamlandırmanın bazen yeterli olamayaca ını, sözcü ün geçti i cümle ile dildeki genel kullanımına da bakmak gerekti ini belirtir. Ona göre (2008: 22) bir sözcü ün anlamını tayin eden dört ba lam vardır: Bunlar (*yakın*) çevresel *ba lam*, tematik *ba lam*, cümlesel *ba lam* (sentential context) ve *dil dı ı ba lam* (global context)’dır. Ara tırmacının cümlesel *ba lamla* kastetti i, sözcü ün bulundu u cümledir. Bu *ba lam türü* özellikle deyim, birle ik sözcük gibi birden fazla unsurdan olu an ancak çe itli nedenlerle unsurları birbirinden ayrı dü en yapılar için söz konusudur. Bu, Türkçede daha çok iirlerde ve konu ma dilinde ya anabilecek bir durumdur. Aslen birle ik olan ancak cümle içinde birbirinden uzak dü en sözleri yakın çevresine göre de erlendirmek ki iyi yanıtılabilir. Böyle durumlarda sözcü e do ru anlamı verebilmek için cümle merkezli yakla ımı esas almak gerekir. Dash (2008: 28)’in bahsetti i *dil dı ı ba lam* ise sözcü ün kendisiyle dı dünya (gerçeklik) arasındaki ba lantısından do an ili kileri ortaya koyar ve sözcü e uygun

anlam verebilmek için kültürel, toplumsal faktörlerin de dikkate alınması gerektiğini ifade eder. Bunu yaparken birtakım sorular yöneltir ve cevaplar yardımıyla doğru anlama ulaşmaya çalışır.

Araştırmacının dört başlıkta ele aldığı bu konu, Vardar (2007: 31) tarafından *iç ba lam* (*dil içi ba lam*) ve *dış ba lam* (*dil dışı ba lam*) terimleriyle ifade edilmiştir. Bir sözcüğün yakın çevresi, bulunduğu cümle ve metnin konusu *iç ba lamı* verirken onu söyleyen ya da dinleyen kişinin bireysel, toplumsal, kültürel nitelikli deneyim ve birikimi *dış ba lamı* ortaya koyar. Bu durumda *global context* terimini, Türkçeye *dil dışı ba lam* (*dış ba lam*) biçiminde aktarmak daha doğru olacaktır.

Anlam-ba lam ili kisi üzerine gelen isimlerin başında gelen Aksan (2009: 75), *ba lam* (context) terimini kısaca “bir göstergenin birlikte bulunduğu öteki göstergelerle oluşturduğu ve anlamını aydınlatan bütün” olarak tanımlar ve bunu farklı sözcüklerle örneklendirir. Yazar ayrıca dil bilimi araştırmalarında *ba lam* kavramının önem kazandığı *ba lamsal anlam* (contextual meaning) teriminin yaygınlaşmasında Saussure’un gösterge kuramının etkili olduğunu belirtir. Araştırmacının ifadesiyle “*Gemi limandan ayrıldı.*”, “*Kadın kocasından ayrıldı.*”, “*Kadın kocasından ayrılıp otobüse bindi.*” cümlelerindeki “*ayrılmak*” fiilleriyle “*Köprüden geçince sağa sapsınız.*”, “*Üst derimin köprüsü kırıldı.*” cümlelerindeki “*köprü*” sözcükleri, içinde yer aldığı yapı ve o yapıdaki diğer ögelerle olan ilişisine göre temel anlamını belirginleştirir ve yeni anlamlar kazanmıştır. Dolayısıyla *ba lam*, anlamı belirleyen ve/ya tamamlayan ögelerden biri durumundadır. Çünkü bir sözcüğün anlamının bir kısmını birlikte kullanıldığı diğer sözcüklerin belirlediği açıktır. Burada her biri bir dil göstergesi olan sözcüklerin öteki sözcüklerle birlikte ve onlarla birleşerek bir kavramı anlatmaya çalıştıkları düşünülmektedir. Aksan ayrıca (2009: 77) göstergenin ele alındığı konunun, göstergenin yansıtmaya çalıştığı kavramın belirginleşmesinde önemli olduğunu söyler. Korkmaz (2007: 33-34)’in konuya ilişkin açıklamaları da Aksan’la aynı doğrultudadır.

Yerli ve yabancı bilginler tarafından yapılan bu açıklamalar bize bir sözcüğün anlamını belirlemenin hayli çaba ve dikkat gerektiren bir iş olduğunu göstermektedir. Bu esnada göz önünde bulundurulması gereken faktörlerden biri de bilginlerce farklı başlıklar altında ele alınan *ba lam*’dır. Çünkü bir sözcüğü *ba lam*’ına dikkat etmeden anlamlandırmaya çalışmak, eksik, yanıltıcı hatta artırıcı olabilmektedir. Nitelikli ve kapsamlı bir ağız sözlüğü, sözcüklerin *ba lam* merkezli anlamları tespit edilerek hazırlanan sözlüklerdir. Sözlüğe adını veren terimin izahından sonra *ba lamsal* sözlük ve dizin konusuna geçilebilir.

Ba lamsal sözlük, anlam-ba lam ilişisine dayanan ve bir eserin söz varlığını ince anlam farklılıklarına kadar ortaya çıkaran sözlüktür (Boz 2011: 91). *Ba lamsal* dizin ise *ba lamı*yla birlikte sunulan sözcüklerin oluşturduğu abecesel dizeldir (Vardar 2007: 32) olarak tanımlanmaktadır. İki sözcüklerdeki anlamsal zenginliğin ortaya çıkarılmasına, ikincisi ise sözcük ve eklerin *ba lam* içindeki işlevlerinin belirlenerek bunların diğer yapılarla olan ilişkilerinin anlaşılmasına yardımcı olmaktadır. Bu tür sözlüklerde maddelerin anlamları belirtilmeden bunların geçtiği cümleler tamamen veya gerektiği kadar alınır (Bakan 1988: 174). Dolayısıyla sözlük hazırlayıcısı metinde yer alan ve sözlüğü oluşturan her maddeyi cümlesiyle birlikte ayrı ayrı yazmak ve incelemek durumundadır. Sözcüklerin geçtiği sıklığını gösteren ve *ba lam* içindeki anlam ve işlevini

anlamayı kolayla tıran bu yöntem, kabul etmek gerekirse, büyük çaba ve uzun zaman gerektiren bir i tir. Ba kan (1988: 174), sözlü ün bu özelli i nedeniyle ngiltere’de yalnızca kutsal kitap ve Shakespeare eserleri için hazırlandı nı, ancak günümüzde bilgisayar programları aracılı ıyla bunların kolayca düzenlenebilece ini ifade etmektedir.

Türkçede ba lama dayalı sözlük ve dizin çalı malarının eskiden beri var oldu u, günümüzde de kimi ara tırmacılar tarafından yapıldı ı bilinmektedir (Ayrıntılı bilgi için bk. Boz 2011: 91-92). Türkçenin tarihî sözlükleriyle o döneme ait eserlerin sözlük bölümleri, incelenen metinlerin söz varlı nını olu turan unsurların ba lamsal özellikleri dikkate alınarak hazırlanmı tır. Ancak bu çalı maların yukarıda sözü edilen usul ve i leyi e göre gerçekleştirildi ini söylemek zordur. Buna kar ın son günlerde yöntem sorunuyla kar ıla ılmayan birtakım çalı maların yapıldı ı görülmektedir. Önemi ve düzenlenme biçimi her geçen gün daha iyi anla ılan ba lamsal sözlük ve dizin çalı malarının teknolojinin sundu u imkânların geli mesiyle birlikte a ız ara tırmalarında da uygulanması, bu ara tırmaların önemli bir yönünü olu turan a ız sözlüklerini daha kapsamlı, i levsel ve bilimsel bir niteli e kavu turacaktır.

Boz (2011: 92), nitelikli bir ba lamsal sözlük ve dizin hazırlayabilmek için ara tırmacının temel dil ve edebiyat bilgileri yanında özellikle yöntem ve teori bakımından ciddi bir birikime sahip olması gerekti ini söyler. Yapılan çalı ma bir a ız sözlü ü oldu u için, ara tırmacının a ız ara tırmalarının gerektirdi i birtakım ön artları (uzmanlık, yöreyi tanıma vb.) ta ınması da gereklidir. Anlama etki eden dı unsurları bilmek ve hesaba katmak, do ru tanım ve açıklamalara ula mayı kolayla tıracaktır. Ayrıca sözlük için gerekli teknik altyapının olu turulması, ara tırmacının teknik bilgi ve beceriye sahip olması, ona büyük kolaylık sa layacaktır. Burada öne çıkan hususlardan biri de ara tırmacının/sözlük hazırlayıcısının sergileyece i titizlik ve kararlılıktır.

ÖRNEK

Bu bölümde a ız ara tırmalarında hemen hiç uygulanmayan bu yöntem, Cafero lu tarafından (1994: 3-4) Balıkesir yöresinden derlenen iki metin üzerinde *git-* fiili esas alınarak örneklendirilmi tır. Bunun için önce metinler verilmi , ardından fiilin yer aldı ı cümleler geçi sırasına uygun olarak alt alta sıralanmı tır.

1. Metin (M01): Bu metinde, köylülerin ba ından geçen bir av olayı anlatılmı tır.

Ova itmi . Kövünden bi çifçi v mi . Hasan nun tüfäyi ikisi b dän patlamı . Çifçi örmü iki tane doñus vurmı . Çifçi bu odada bu ecä laf ettirmäs deyä, çifti bıraqmı kövä itmi . Kövün larına häpsinä häbär v mi . Hasan iki doñus v du, am hiç söyletmiyäm. Hasan älincä birisi Hicazdan açam birisi dä äskärliktän açam, birisi dä iläçbärliktän açam. Hasan ya vurdu u doñuzu s-letmiyäm. Hasan örmü bi türlü vurdu u doñuzu natamamı . Uygusu äلمي Hasan nun. Çirayı yaqmı oda gapısının önüne diñülmü . Köydä adam olmadıqtan sóuna ist sän da ın doñuzunu girá goy. Hiç bi sóumadıñız demi .”

2. Metin (M02): Bu metinde, köylülerin ya adı ı bir hırsızlık olayı hikâye edilmi tır.

Köylü rä mi ötübäri almu ; köyünä märkäbi çäkıp id känä iki ki i arqasından idiyómu . Bu märkäbi çalabil miz demi ? Argada ı da çalarız demi . Bän imdi yuları qafama eçirém sän märkäbi al it demi . Dalgın köylü id känä yuları ba ina eçirmi argada ı da märkäbi almu itmi . Kövä yaqın varınca dönmü ardına baqmı .

- 5 *Yular insanın ba ina geçili. Bi käre a alamu sormu , nä bu dimi ? Bän anamdan bubamdan ilänç almu dum, märkäp oldum demi . imdi büsbälli anam bubam duva etti insan oldum. Öyl s né yapam? Hadi kövä idäm dä bän sana izin veräm váqat bän säni on mecidä aldımđı, siz dä bänı çoq döydüñüz. Kövlünün g sı bän säni oduna id känä äl känä çok döydüm. Hakkıñı helal et demi . U da helal sun demi . Haydi,*
- 10 *Allah sana selamet v sin, anana bubana ási mä; änä bedduva ed l dä änä e äk olusun. S na garı goca n pam demi on mecidimiz itti, änä on mecit gazanam da änä bi märkäp alam. S na on mecit gazanmu la bazara itmi bi märkäp aléyim diyä. Kändi märkäbini bazar yerindä –müş . Märkäbin gula ina demi ki änä mi anañdan bubañdan änä ilänç aldın; änä märkäp olmu uñ. Sormu märkäp sahibi, alsán ya?*
- 15 *Almam demi , änä insan oluvarısa bän n dä buléyim on mecid daha.”*

M01/01 *ova itmi*

M01/03 *çiççi bu odada bu ecä laf ettirmäs deyä, çifti biraqmı kövä itmi*

M02/01 *köyünä märkäbi çäkıp id känä iki ki i arqasından idiyómu*

M02/02 *köyünä märkäbi çäkıp id känä iki ki i arqasından idiyómu*

M02/03 *sän märkäbi al it demi*

M02/03 *dalgın köylü id känä...*

M02/04 *argada ı da märkäbi almu itmi*

M02/07 *hadi kövä idäm dä bän sana izin veräm*

M02/09 *kövlünün g sı bän säni oduna id känä äl känä çok döydüm*

M02/11 *s na garı goca n pam demi on mecidimiz itti*

M02/12 *s na on mecit gazanmu la bazara itmi bi märkäp aléyim diyä*

Yukarıdaki cümlelerde farklı dil bilgisi biçimleriyle kendisine yer bulan *git-* fiilini, yalnızca temel anlamıyla de erlendirmek do ru olmayacaktır. Metinler dikkatle incelendi i takdirde anılan sözcü e yöre insanının türlü anlamlar yükledi i anlaşılacaktır. Ayrıca *git-* fiilinin sergiledi i de i ik dil bilgisel biçimleri bir bütün içinde görmek, yöre a ızlarını dil bilgisi yönüyle ele alan ara tırmacıya büyük kolaylık sa layacaktır.

A a ıdaki uygulamada örnek olarak seçilen fiilin ba lamsal sözlük ve dizini düzenlenirken cümleleri yazmak yerine onları metin numarası ve satır sırasıyla verme yoluna gidilmi tir. Bu durumda sözlük öyle olu mu tur:

Gİtmek (11)	Metin Numarası / Satır Sırası
1. Yürüme k, yol almak	
.- känä	M02/01, M02/03
.-iyómu	M02/02
2. Varmak, ula mak	
.-äm	M02/07
.-mi	M02/12
3. Kaçmak, uzakla mak	
.	M02/03
.-mi	M02/04
4. Çıkmak	
.-mi	M01/01
5. Dönmek	
.-mi	M01/03
6. Belli bir amaçla bir yere devam etmek veya bir i le u ra mak	
.- känä	M02/09
7. Elden çıkmak, yok olmak	
.-ti	M02/11

Görüldü ü üzere *git-* fiili, iki metinde 11 kez geçmektedir. Sözcük buralarda 7 farklı anlama sahiptir. Bunlardan ikisi (dönmek ve kaçmak/uzakla mak), bugün gerek *Derleme Sözlü ü* (TDK, 2009)'nde gerekse *Türkçe Sözlük* (TDK, 2011)'te bulunmamaktadır. Buna kar ın *git-* fiilinin adı geçen eserlerde yer almayan bu kar ılıkları, bazı Türkiye Türkçesi a ızlarında var olan kullanımlardır¹. Bu durum, ku kusuz, adı geçen sözlüklere bir katkıdır.

¹ Buradaki örnekler, tespit edilenlerden yalnızca birkaçıdır: **Kaçmak (uzakla mak):** “*Bizi n riye odun gitiñ bubam d mi .*” Mu la (Akar 2004: 77), “*Yunan gid ken kövdeidik.*” Kütahya (Gülensoy 1988: 191), “*Yatsına almad , oydu gétidi, sevmiş adamı bi buçu sene oydu gétidi.*” Kahramanmara (Erdem ve Kirik 2011: 538) **Dönmek:** “*Geldi, dolandı getti antalyıya.*” Malatya (Gülseren 2000: 298), “*Azı almaya geldim. Y ni y mek alıp gidecez i d .*” Karaman (Uysal 2011: 182).

ncelenen metinlerde sözcü ün en sık kar ıla ılan anlamı; “yürümek, yol almak”tır. “Varmak, ula mak” ve “kaçmak, uzakla mak” kar ılıklarının da örnek metinlerde iki er kez tanıklandı ı görülmektedir. Bu husus, yörenin a ız sözlü ünü hazırlayan ara tırmacıya ilgili sözlük maddesini düzenleme konusunda fikir verecektir.

Ölçünlü dilde “avlanmak için gitmek” anlamıyla kullanılan “ava çıkmak” birle i i, Balıkesir a ızlarında “ava gitmek” biçimiyle kendisine yer bulmu tur. Bu kullanım biçimine Türkiye Türkçesi a ızlarının bir bölümünde [Isparta (Cafero lu 1994: 72), Karaman (Uysal 2011: 250), Kır ehir (Gün en 2001: 354), Mu la (Akar 2004: 107), U ak (Gülsevin 2002: 347)] rastlamak mümkündür. Bunlardan ba ka örnek fiilin metinde var olan biçimlerinden yörenin dil bilgisel özelliklerine dair birtakım veriler de elde edilebilir.

SONUÇ

1. Bir yörenin a ız sözlü ünü ba lamsal sözlük ve dizin yöntemini dikkate alarak düzenlemek, oraya ait söz varlı mın tanıklarıyla ortaya çıkarılmasını sa layacaktır. Bu uygulama, aynı zamanda örneklerin gerçekçi ve yapaylıktan uzak olmasına hizmet edecektir.

2. Ba lamı esas alan sözlük çalı maları, hem bir sözcü ün gerçek anlamının belirlenmesini kolayla tıracak hem de sözcü e yüklenen di er anlamlar (çok anlamlılık) ortaya çıkarılarak bunların di er a ız bölgeleriyle kar ıla tırılmasına imkân tanıyacaktır.

3. Bu çalı malar, sözcüklerin bugün için arkaik olan anlamlarını da verecektir. Böylece ara tırmacılar bir sözcü ü anlam yönüyle e zamanlı ve art zamanlı olarak inceleme imkânı bulacaklardır.

4. Sözcükleri ba lamıyla ele alan bu çalı malar sonucunda yöreye özgü deyim, birle ik sözcük, ikileme gibi birle ik yapılar kolayca tespit edilebilecek, bunların o a ız bölgesindeki anlam ve i levleri kolaylıkla anla ılabilecektir. Böylece a ızlara özgü kullanımlar ortaya çıkarılmı olacaktır.

5. Bir sözcü ün yöre insanın dünyasında kazandı ı anlam(lar)ın açı a çıkarılması, yöre insanının duygu ve dü ünçe dünyasını anlamayı kolayla tıracaktır.

6. Bu yönteme göre hazırlanan a ız sözlükleri, hem sözcüklerin hem de onlara yüklenen anlamların geçi sıklı nı gösterecektir.

7. Ba lam merkezli çalı malar, sözcük ve eklerin ba lam içindeki i levlerinin belirlenmesine, bunların di er yapılarla olan ili kilerinin anla ılmasına ve görülmeyen ya da fark edilmeyen yapıların ortaya çıkarılmasına yardımcı olacaktır.

8. Ba lama göre düzenlenen sözlük ve dizinler, metinler üzerine yapılan incelemelerin sa lıklı bir zemine oturmasını sa layacaktır. Bu tür çalı maların yaygınla ması, a ız ara tırmalarında kar ıla ılan bazı sorunların çözümü için önemli bir adım olacaktır.

KAYNAKLAR

- AKAR Ali, **Mu la li A ızları**, Mu la Üniversitesi Yayınları, Mu la 2004.
- _____, “A ız Sözlükleri: Yöntem ve Sorunlar I”, **Turkish Studies**, Volume 4/4, 2009, ss. 1-11.
- AKSAN Do an, **Anlambilim [Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi]**, Engin Yayınevi, Ankara 2009.
- BA KAN Özcan, **Bildiri im, nsan-Dili ve Ötesi**, Altın Kitaplar Yayınevi, stanbul 1988.
- BOZ Erdo an, “Yunus Emre Divanı’nın Ba lamsal Sözlü ü ve Dizini Üzerine Bir Deneme”, **X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi öleni Bildirileri**, 06-08 Mayıs 2010, Eski ehir Osmangazi Üniversitesi Yayınları, Eski ehir 2011, ss. 91-95.
- CAFERO LU Ahmet, **Anadolu Diyalektolojisi Üzerine Malzeme I**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1994.
- DASH Niladri Sekhar, “Context and Contextual Word Meaning”, **SKASE Journal of Theoretical Linguistics** [online], Vol. 5 No 2, 2008, s. 21-31.
- DEM R Nurettin, “A ız Sözlükçülü ü”, **Kebikeç**, S: 7-8, 1999, ss. 67-75.
- ERDEM Mehmet Dursun ve K R K Esra, **Kahramanmara ve Yöresi A ızları**, Kahramanmara Valili i Yayınları, Kahramanmara 2011.
- GÜLENSOY Tuncer, **Kütahya ve Yöresi A ızları**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1988.
- GÜLSEREN Cemil, **Malatya li A ızları**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2000.
- GÜLSEV N Gürer, **U ak li A ızları**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2002.
- GÜN EN Ahmet, **Kır ehir ve Yöresi A ızları**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2001.
- KORKMAZ Zeynep, **Gramer Terimleri Sözlü ü**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2007.
- Derleme Sözlü ü**, C: III, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2009.
- Türkçe Sözlük**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2011.
- UYSAL dris Nebi, **Karaman li A ızları ve Anadolu A ızları Arasındaki Yeri**, Karaman Valili i l Kültür ve Turizm Müdürlü ü Yayınları, Karaman 2011.
- VARDAR Berke, **Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlü ü**, Multilingual Yayıncılık, Ankara 2007.